

www.e-rara.ch

Acta Academiae Lovaniensis contra Lutherum

Aleander, Hieronymus

[Basel], [1520]

Universitätsbibliothek Basel

Shelf Mark: FM1 XI 16:6

Persistent Link: <https://doi.org/10.3931/e-rara-1553>

www.e-rara.ch

Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

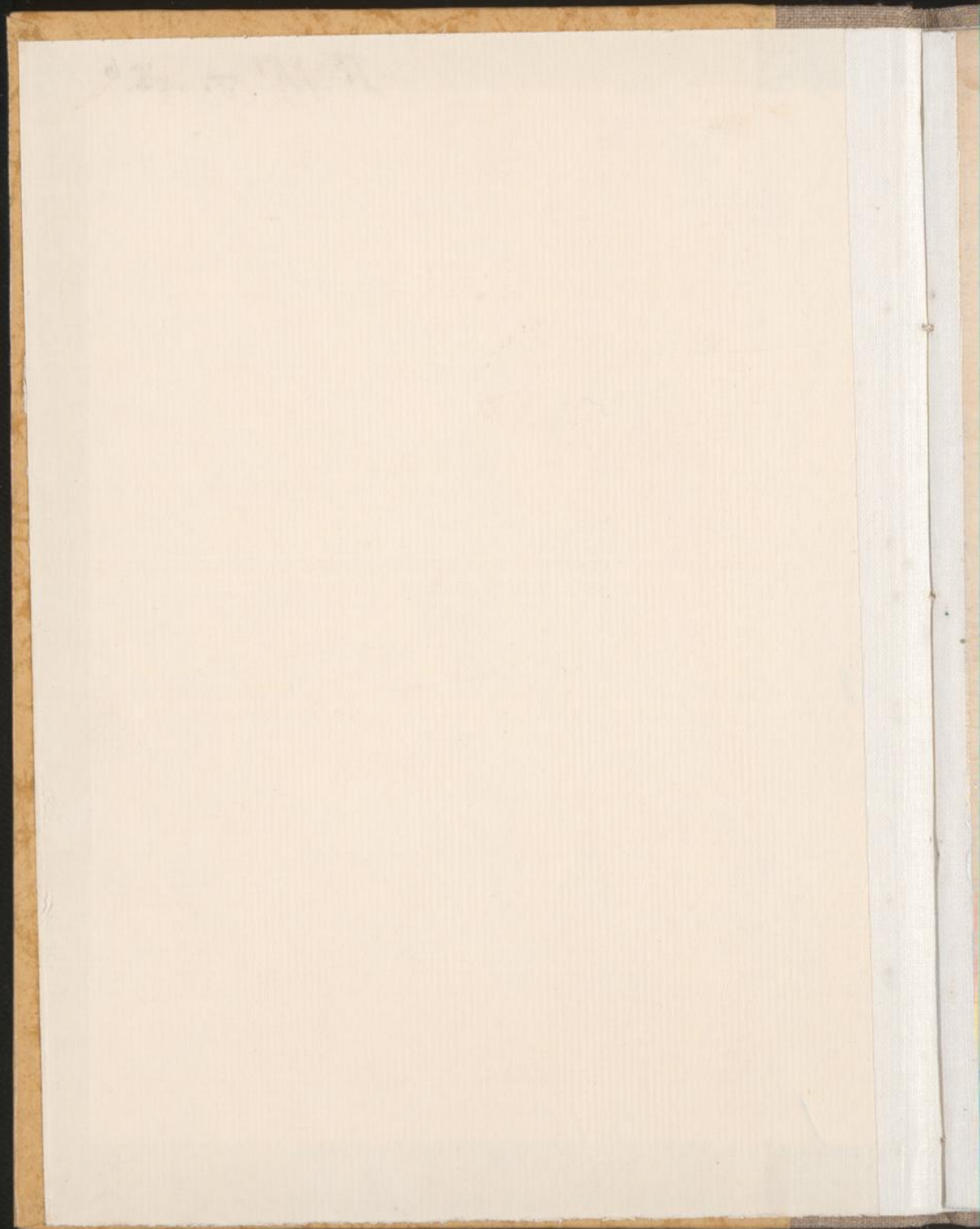
Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

FM'
X116
6

F. M. V. 165. 6

ALOG

BIBL. PUBL.
BASILEENSIS

ACTA

ACADEMIAE LOVANI
ENSIS CONTRA
LVTHERVVM.

M³ IV 17 8

I 047.

CANDIDO LECTORI S.

NOVA quæ nunc sunt, ut omnium interest ea maxime nota esse, lubens exponam. Venit his diebus Hieronymus Alexander, uir sua opinione longe maximus, nō solum propter linguas, quas eximie callet: siquidem Hebræa illi ueracula est, Græca à puero illi coarluit, Latine autem didicit diutina professione: sed etiam mirabilis sibi uidetur ob antiquitatem generis. Nam Iudæus natus est: quæ gens immodice gloriatur de Abraham uetustissimo se originē ducere. An uero baptisatus sit, nescitur. Certum est eum non esse phariseum: quia non credit resurrectionem mortuorum. Quoniam uiuit perinde atq; cum corpore sit totus periturus, adeo nullum à se præuium affectum abstinens. Vsq; ad insaniam iracundus est, quauis occasione furens. Impotentis arrogantiæ, auaritiæ inexplebilis, nefandæ libidinis, et immodicæ. Summum gloriæ mancipiū, quanquam mollior, quàm qui possit elaborato stilo gloriam parare: et peior, quàm qui uel conetur in argumento honesto. At ne nesciamus, cessit felicissime simulata defectio ad Christianos. Nactus enim sic est ansam illudrandi Moysi sui, et obscurandi Christi gloriam, quæ hoc seculo cœpit reflorescere, flaccescere superstitione, et pestiferis hominum traditiunculis. Itaq; instructus literis Pontificijs nuper uenit perditurus (quantum potest) optima quæq;. Vale. Id uos candidos lectores scire uolui.

ACTA SEMI DEO

RVM LOVANIENSIVM.

VNC maxime feruet stolidorum ac furiosorum tyrannis. Aleander Louanii per carnificē publicum, ac promotorē libros aliquos exul sit in foro, eodem die quo Rex discessit Louanio, ut dicere possim Rege præsente factū. Tētarunt idē Antuer-

piæ, sed frustra. Hoochstratus restitutus est in officiū inquisitoris: & dira minatur omnibus, qui illam bestiam non adorarint. Dorpio palàm minantur Theolgi Louaniēses, se eiecturos illum è synagoga Theologorum, ni recantet orationem quam ædidi nuper, in qua laudauit linguarum peritiam. Res acta est ea ratione, quæ Theologi solent omnia. Conuocata est Vniuersitas sub iuramento in ædes Rectoris, quæ nec capere poterant Vniuersitatem. Languet enim Rector Rosemódanus, qui nunc declarat qualis ante fuerit. Cum esset congregata Vniuersitas, ut audirēt quæ proponerēt nūcii Apostolici, non comparuerunt, nisi duo ministri barbatuli, fututuli: & exhibēt bullam illam terrificam Louanii natam, unā cum exemplari: & conferte inquirunt. Bulla lecta est: ibi sedebatur duabus horis. Nihil aliud definiuit Vniuersitas, quàm Bullā haberi plecta. Postridie Theo

logi per deputationem suam procedunt, perinde, quasi tota res esset acta per Vniuersitatem: cum nec Aleander docuerit de sua commissione, nec bulla sit examinata ab iis à quibus oportuit: nec approbata per omnes, sicut oportuit in re tanta. Libri aliquot sunt exusti in foro, sed ridentibus omnibus. Edmondanus in die Dionysii orationem habuit apud populum, ipso dignam, hoc est stultam, & furiosam: & in Erasmusum presentem plura dixit, quàm in ipsum Lutherum, impudentissime mentiens. Aiebat Lutherum in horrendos illos errores incidisse, quod esset cupidus nouorum: cum Lutherus omnia sua hauserit ex Augustino, Bernardo, Gersono, Cardinale Cusano. Dicebat Erasmusum uehementissime fauisse Luthero: cum nunquam miscuerit se causæ illius, sed tantum improbaret modum, quo illum aggrediebantur, uociferantes apud indoctos in illū, quem nolent, aut non possent refellere. Multa quæ his similia, perstringens oblique linguas, ac nouum testamentū, id quod ridentibus penè omnibus. Die dominico proximo repetiit eadem, & bullam ostendit populo. Videte, inquit figillum: quasi hoc sit approbare bullam, procul ostendere figillum. Adiecit inter cætera, odiose notans Erasmusum: Venient & ipsi aliquando ad palū, nisi desistent. Quasi bulla non sufficeret. Exierat & mādatur Rectoris, multa adiiciens, quæ in bulla nō habebantur, ne uenderentur libelli scripti in infamiā uniuersitatū, & bonorū uiroꝝ. Hoc opposuerunt orationi Dorpienæ, & Moselani. Obmurmuratum est à iureconsultis, quibus nunc ingens

ingens dissidium est cum Theologis. In actu cuiusdam
 Ireconsulti, paucissimi Theologi comparuerunt. In pro-
 xima eiusdem licentia, nullus comparuit præter Dorpiũ
 & Erasmum. Nam eodem die inhibuerant Theologi li-
 centiæ actum. Sed illico appellatum est, & ostensum est
 illos non posse inhibere. Nec tamen uoluerunt retractare
 suã inhibitionẽ. Sed in hoc conspirarunt ut nemo Theo-
 logorum compareret, solo Dorpio non monito. Eras-
 mum constituerunt nunquã uocare ad actus. O grauem uin-
 dictam. Quis digne miretur hominũ demetiam? Rem
 tam atrocem, quã possit totũ cõturbare mūdũ, aggressi
 sunt tam stulte ac temere. Constat Romæ rem actã sine
 ordine, uehemẽter obsistere Cardi. S. crucis, & aliis mul-
 tis. Bulla Colonix, Louanixq; nata, fuit excusa, antequã
 euulgata: & quod excusum est dissidet à bulla, quã ad-
 fert Aleander. Eruditi quibus lecta est bulla, cõfirmant
 multa esse in bulla, quã suspicionem faciãt eam esse sur-
 repticiam. Stilus est fratralis, multum abhorrens à stilo
 Romano. Insunt solœcismi multi. Nulli credunt il-
 lam præter quã Theologi, nec unquam fuit examina-
 ta, nec distinguit errores, quos cõmemorat. Iã uide mi-
 nistros huius præclari negotii. Primus erat Card. Caieta-
 nus, quo nihil superbius, nihil sceleratius: & is Prædica-
 tor est. Huic successit Carolus à Milticiis, Huic Marinus.
 Postremo quẽ nihil pudet, gloriosus Hieronymus Ale-
 ander, quem publicus rumor, uultus, lingua, fides planẽ
 testantur esse Iudæum: & Iudæi suum agnoscunt. Est hoc
 infatis, ut Christiani patiantur à Iudæis. Sic Iudæus in

Bulla aduersus:
 Lutherum

Aleander

tauit Iulium Pontificē in exitiū orbis. Sic Pfeffercorn
 Colonia turbauit orbē Christianū. Sic nūc Aleander co-
 gnatus Iudæ, uincit suos maiores, uel ob tres drachmas
 proditurus rem Euangelicam. Ea uita cognitus Patauī,
 & Lutetiæ, ut ipse qui libros alienos exurit, sit exurēdus.
 Nam ille hæreticus dici non potest, qui nihil credit. Im-
 petratum per unū aut alterum mandatum à rege inscio,
 aut certe male instructo, de bullæ executione. Hic mini-
 ster fuit Rimaclus, notæ improbitatis ganeo. Iam si pla-
 cet fōtem consyderemus. Res primū orta ex odio lin-
 guarū, ac bonarū literarū aduersus Capnionē. Res acta
 est per furiosum Hoochstratū, & furiosum simul & fatuū
 Edmōdanū. Accessit Latomus nō inscius, sed peruersus
 Gallus. Accesserūt ordines mendicantium, qui timent,
 ne uocentur uel ad famē, uel ad opus manuū, si labascat
 regnum Pontificis Romani, per quem regnāt nunc in
 ocio. Nullus est Theologus, qui solus dānet omnes arti-
 culos in bulla cōmemoratos. Sed quēadmodū Octauī-
 us, Lepidus, & Antonius cōspirātes ad opprimēdā liber-
 tatem publicam, iunctis copiis, sic concordarūt, ut singu-
 li eorū paterētur quosdā occidi, quibus bene uolebant:
 Ita isti alius in alterius gratiā passi sunt quædā damnari,
 modo ille uicissim pateretur damnari, quod oderat, aut
 quod putaret incommodū suis rebus. Nā Louanienses
 non damnāt id quod maxime grauat Lutherū, uidelicet
 primatū Pontificis nō esse iuris diuini. Et Turnhout pa-
 rans refellere cōclusiones Lutheri, testatus est se hoc uel-
 le intactū relinquere. Satis igitur declarāt se in hoc sen-
 tire

Mendicātes.

*Theologorum
 peruersitas.*

tire cū Luthero, & tamē passi sunt damnari in bulla. Et Louanii sunt qui obstiterint, ne quādam damnarētur. Ecce duæ tantū Vniuersitates, etiam coniuratæ non consentiunt. Iam cum fateantur in Thoma, in Scoto, in Petro Lombardo, in Augustino, in cæteris oībus esse errores, & eosdē quos damnāt in Luthero, nec his offendantur, satis declarāt se odio Lutheri facere, quod faciūt, nō zelo fidei: quē nō habent homines fucatiflimi, sui tantū amantes, nec aliud q̄ regnū affectantes. Nemo fraterne monuit Lutherū, cupientem discere: nemo docuit, nemo refellit. Tandē cœperūt in scholis disputare aduersus Lutherū, sed ita, ut nō liceret baccalariis loqui. Cuidā Theologo adducenti argumentū, quod nō possent soluere, uehementer indignati sunt, & collegerunt cōsiliū de illo eiiciendo. Turnhout, & Latomus cœperunt refellere in lectionibus suis, & uix perfecerunt duo capita: tantū ut esset prætextus apud stultos, ut interim procurarent ea, quæ nunc uidemus. Quod si res eò deducatur, ut Theologis liberū sit absq; rationibus dicere, hoc falsum est, hoc hæreticū, hoc offensiuū: nec ulli sunt libri in quibus nō possis aliquid tale calumniari. Cuicūq; succensabit Hoochstratus, uocabitur ad ignē: & bonæ literæ, & boni uiri prodentur hominis indocti, furiosi, & scelerati libidini. Ille in suis præfationibus gloriosis promittit illos admirandos syllogismos, quibus uolētes, nolentes, sit ad acturos nos ad obediendū. Et subito profert carnificem suū cū fasciculis, ipse carnifex cucullatus. Omnia quæ hætenus in Lutherum sunt scripta, habent manife

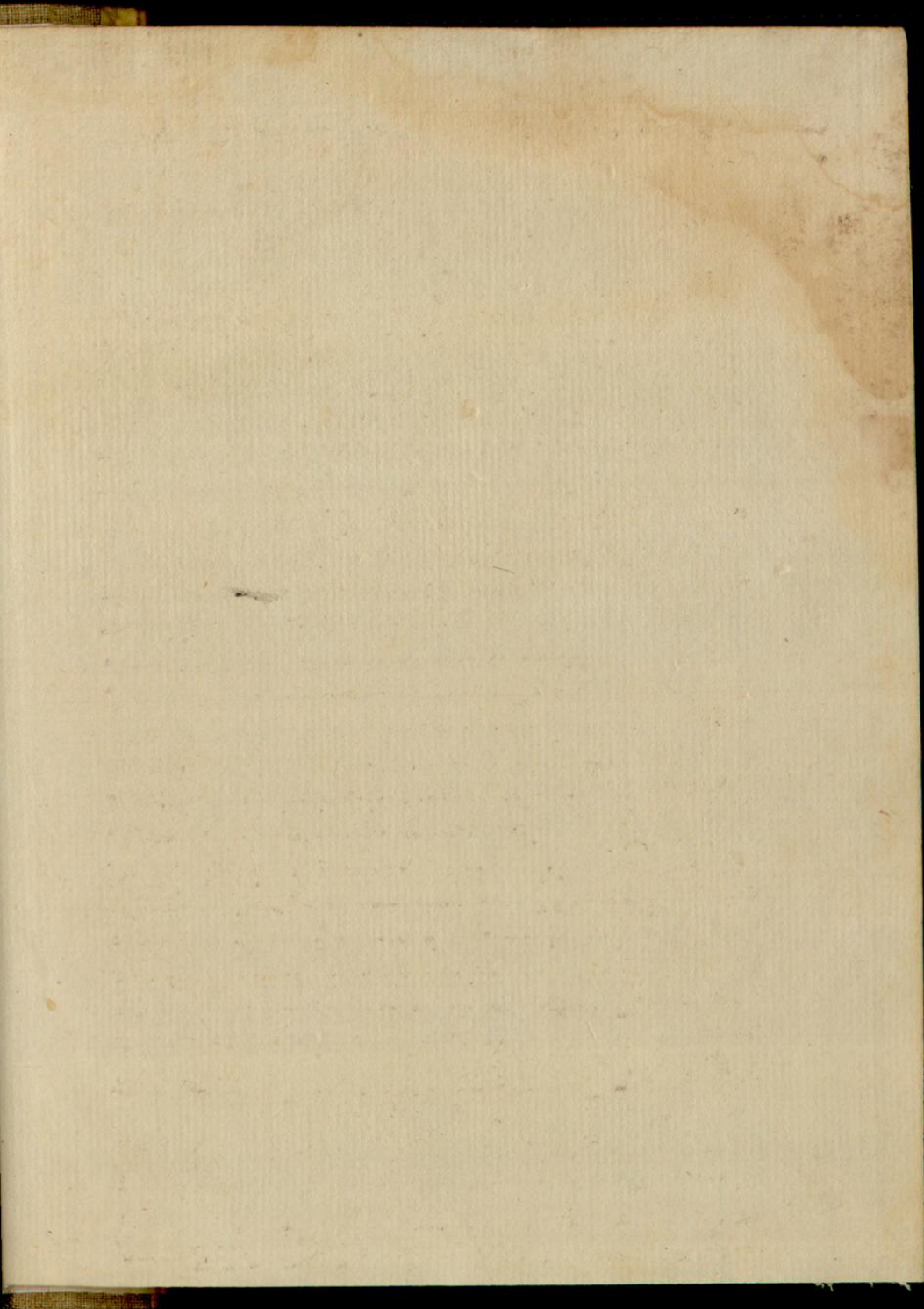
itam insaniam. Omnes turpissime adulantur Pontifici,
 quorū primus fuit Car. Caietanus, & Sylueſter Prierās.
 Tertius, Thomas Todischns. Quartus, Auguſtinus Mi-
 norita quidam. Nā Louaniennes ni fallor non edent ſu-
 as nenas. Chriſtus nō dedignatus eſt docere uel infimā
 plebem. Iſti nō dignātur docere uirū integrū, & eruditū.
 Quod ſi Epiſcopi omnes, ut quidam nūc faciunt, cōni-
 uebūt ad iſta, breui futurū eſt, ut mēdicantes adepto re-
 gno inſultent in capita ipſorū, & in eos quoq; per Pon-
 tificem tyrannidem ſuam exerceant. Dicit aliquis quid ſi
 et? Pontifici reſiſtere difficile eſt. Primū tutiſſimū eſt cre-
 dere hac agi Pontifice nescio, aut certe non edocto ſuffi-
 cienter. Examinetur Aleander, & inuenietur ſcleroſus
 Iudæus. Examinetur bulla, & iuenietur ſurrepticia. Quæ
 etiam ſi uenit à Pōtifice, tamē nō ſtatim eſt procedēdū,
 donec Pontifex audierit ſaniora cōſilia. Alioqui pericu-
 lū eſt ne hæc res pariat magnos tumultus in orbe Chri-
 ſtiano. Facile eſt Lutherū eximere è bibliothecis, at non
 facile eſt illum eximere è pectoribus hominū, niſi refellā-
 tur illius inſolubilia argumenta, niſi contrarium doceat
 Pontifex ſacræ ſcripturæ testimoniis. Satis diu impoſitū
 eſt mundo fucis, poſt hac doceri cupit. Nec deſunt inge-
 nia quæ ſlecti ueris poſſunt, terreri ſumis nō poſſunt. Ve-
 ritas nescit opprimi, etiam ſi opprimatur Lutherus.

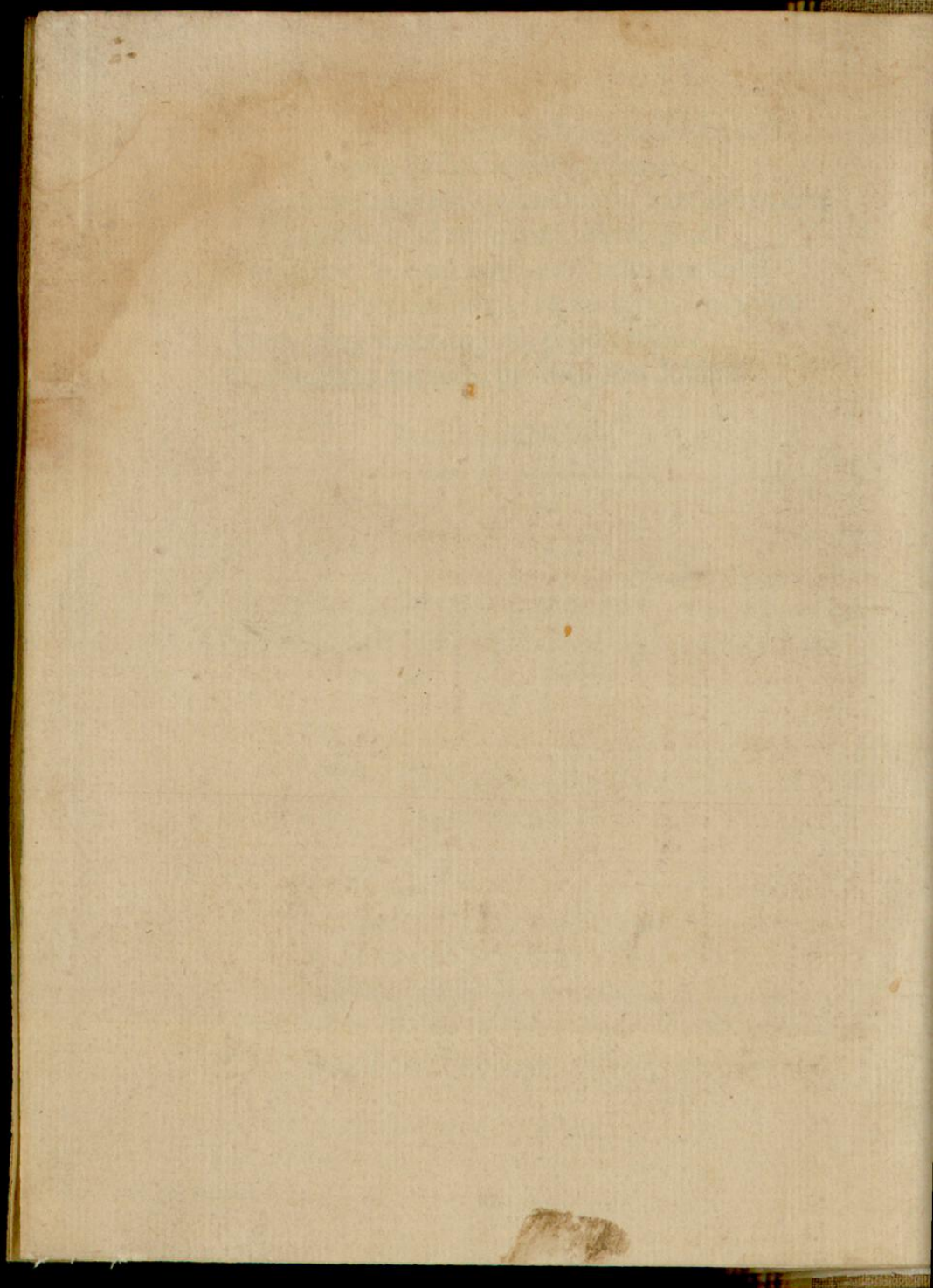
IN PORTENTOSVM ROMANI PONT.
ministrum, sub ouino tegmine rapacis
sumum lupum occultantem, Hiero-
nymū Aleandrum, D. Mar-
tini Lutheri quidam di-
scipulus.

AN non in fatis hoc esse uidemus, ut usque
Christicolam populum turpis Apella premat?
An non uerpus erat, quo fretus Iulius olim
Impia tot reges mouit ad arma pios?
An non uerpus erat, Iuda sceleratior ipso,
Per quem tempestas sæuiit Hochstratica?
Nunc Aleander adest recutitæ gloria gentis,
Intentatq; uiris omnia dira probis.
Ecce armata uenit fictis nigra bellua bullis,
Et ciuem simulans, hostica cuncta parat.
Exurit libros, magis exurendus at ipse,
Si caperet factis præmia digna suis.
Hoc monstrum Caroli regis se trusit in aulam
Funestans Furiis omnia læta malis.
Ipse licet sacro fingat se fonte renatum,
Attamen agnoscit gens recutita suum.
Agnoscit uerpus strepitum, sua uerba sonantem:
Agnoscit uultum, mentulam, & ingenium.
Quacunq; aspicias, Iudæum cuncta loquuntur:
Sermo, fides, mores, os, color, ipse habitus.
Quot monstra hic lernam conflata uidemus in unam,
Siue Midam spectes, siue Thrasona magis!

Est Gnatho cum libuit, non hoc furiosior Ajax:
Sæpe etiam fœdus Sardanapalus erit.
Cætera non referam, quibus ipsum Sardanapalum
Exuperat: quid enim nota referre iuuat?
Non habet hic oculos generosi principis aula?
Non habet hic forteis Teutona turba manus?
Huius progenitor, triginta prodit Iesum
Nummis, hic ultro prodere non dubitat.

FINIS.

O. Schmidlin
Buchbinderei
Basel

